

COMISIA EUROPEANĂ

NOTĂ

Bruxelles, 27 noiembrie 2012

Întrebări frecvente privind programul Erasmus și bugetul acestuia

La 23 octombrie, Comisia Europeană a solicitat Consiliului și Parlamentului European să acopere de urgență un deficit de 9 miliarde EUR al bugetului UE pentru 2012; în lipsa acestei sume, vor fi periclitate câteva dintre programele finanțate de Comisie, inclusiv programul emblematic Erasmus ([IP/12/1137](#)). Propunerea Comisiei de buget rectificativ evidențiază un deficit de 180 milioane EUR în bugetul programului de învățare pe tot parcursul vieții, din care 90 milioane EUR sunt necesare pentru a onora angajamentele față de studenții Erasmus, precum și un deficit de 102 milioane EUR în ceea ce privește sprijinul acordat cercetătorilor prin intermediul Acțiunilor Marie Curie.

Consiliul, Comisia și Parlamentul European au fost periodic în contact în ceea ce privește deficitele de finanțare care afectează aceste programe, cât și alte programe. Totuși, până în prezent nu au ajuns la un acord.

Programul Erasmus le permite studenților să petreacă între 3 și 12 luni într-o altă țară europeană, fie pentru studii, fie pentru stagii în întreprinderi sau alte organizații. Poate beneficia de acest program orice student înscris la o instituție de învățământ superior care participă la program dintr-una dintre cele 33 de țări Erasmus (statele membre ale UE, Croația, Islanda, Liechtenstein, Norvegia, Elveția și Turcia). Erasmus face parte din programul UE de învățare pe tot parcursul vieții și reprezintă mai mult de 40% din bugetul acestuia. Programul de învățare pe tot parcursul vieții include, de asemenea, programul Leonardo da Vinci (educație și formare profesională, cel puțin 25% din buget), programul Comenius (învățământ școlar, cel puțin 13% din buget) și programul Grundtvig (educația adulților, cel puțin 4% din buget).

Ce se află la originea problemei actuale de finanțare a programului Erasmus?

Propunerea Comisiei Europene pentru bugetul total al UE pentru 2012 s-a ridicat la suma de 132,7 miliarde EUR. Cu toate acestea, bugetul final, aprobat de către statele membre și Parlamentul European, a fost de 129,1 miliarde EUR. Bugetul pentru 2012 a trebuit, de asemenea, să acopere aproximativ 5 miliarde EUR pentru facturi neplătite transferate din bugetul UE pentru 2011, care fusese, de asemenea, subfinanțat. Comisia, Consiliul și Parlamentul au convenit să evalueze execuția bugetară în cursul anului 2012 pentru a vedea dacă sunt necesare fonduri suplimentare. Bugetul rectificativ propus la 23 octombrie își propune să acopere deficitele.

Se vor epuiza fondurile pentru programul Erasmus înainte de sfârșitul anului 2012?

Nu. Comisia Europeană a transferat 70% din finanțarea Erasmus pentru anul universitar 2012-2013 către agențiile naționale din țările participante, care distribuie fondurile universităților și studenților. Așadar în semestrul actual, până la finalul anului, nu ar trebui să existe nicio problemă în ceea ce privește plata bursei Erasmus pentru studenții care merg în străinătate pentru studii sau stagii.

Studenții care au mers în străinătate începând cu ianuarie și până în septembrie 2012 și-au primit bursele?

Da, în cazul în care au finalizat programul și au prezentat rapoarte universității, care să arate că au terminat perioada de studiu sau stagiul. În acest caz, studenții au primit bursa în proporție de 100%. Aceste burse nu sunt afectate de diminuarea actuală a bugetului deoarece agențiile naționale, și, în consecință, universitățile și instituțiile de învățământ profesional au primit deja finanțarea necesară pentru anul universitar 2011-2012.

Studenții Erasmus care pleacă în străinătate în perioada octombrie 2012 - februarie 2013 vor primi o finanțare mai mică decât cea preconizată?

Studenții care se deplasează în străinătate în primul semestru al anului universitar 2012-2013 nu ar trebui să întâmpine probleme. Cu toate acestea, în cazul în care nu se rezolvă problema deficitului bugetului UE pentru 2012, va trebui să se utilizeze fonduri de la bugetul pentru 2013 pentru a acoperi diferența. Confruntându-se cu perspectiva unei penurii continue de fonduri, universitățile și colegiile ar putea fie să reducă numărul de locuri pe care le pun la dispoziție pentru al doilea semestru al anului academic 2012-2013, fie să reducă nivelul bursei – fapt care este foarte probabil să însemne că studenții din medii mai defavorizate nu vor putea lua parte la program.

În cazul în care este pusă la dispoziție finanțarea integrală, Comisia prevede că aproximativ 270 000 de studenți vor beneficia de programul Erasmus în 2012-2013.

Ce quantum a plătit Comisia agențiilor naționale până în prezent? Care este deficitul?

Comisia a transferat deja aproximativ 99% din bugetul pentru 2012 pentru programul de învățare pe tot parcursul vieții (LLP), care include programele Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenius și Grundtvig. În total, a transferat 925 milioane EUR către agențiile naționale din țările participante, precum și către Agenția Executivă pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA), care gestionează anumite componente ale LLP. Aproximativ 45% din această sumă este alocată bursei Erasmus.

Din cauza deficitului din bugetul pentru 2012, Comisia nu a fost în măsură să ramburseze cererile de plată făcute de agențiile naționale pentru burse în cadrul LLP în valoare totală de aproximativ 220 milioane EUR.

Cererile au fost depuse de următoarele agenții naționale: Austria 6,3 milioane EUR, Belgia (comunitatea francofonă) 3,2 milioane EUR, Belgia (comunitate vorbitoare de limba olandeză) 4,7 milioane EUR, Bulgaria 6 milioane EUR, Republica Cehă 8,3 milioane EUR, Danemarca 4,7 milioane EUR, Estonia 2,8 milioane EUR, Finlanda 6,5 milioane EUR, Franța 25,3 milioane EUR, Germania (programele Leonardo și Grundtvig) 15,2 milioane EUR, Germania (programul Erasmus) 12,1 milioane EUR, Germania (programul Comenius) 5,9 milioane EUR, Grecia 9,4 milioane EUR, Irlanda (programul Erasmus) 1,3 milioane EUR, Irlanda (programele Leonardo, Comenius și Grundtvig) 0,9 milioane EUR, Italia 23,7 milioane EUR, Letonia 3,7 milioane EUR, Lituania 4,3 milioane EUR, Polonia 29,5 milioane EUR, România 12,9 milioane EUR, Slovacia 5 milioane EUR, Slovenia 3,2 milioane EUR, Suedia 7 milioane EUR și Regatul Unit (programele Erasmus și Comenius) 19,2 milioane EUR.

Comisia se așteaptă de asemenea să primească înainte de sfârșitul anului cereri de plată suplimentare de la următoarele agenții naționale: Belgia (comunitatea vorbitoare de germană), Cipru, Ungaria, Malta, Țările de Jos, Norvegia și Spania. Comisia nu va fi în măsură să onoreze aceste cereri de plată, cu excepția cazului în care bugetul UE primește o infuzie de fonduri, sau le va putea onora numai în 2013, când noul buget va fi disponibil.

Țările din afara UE care participă la programul Erasmus și la programele conexe plătesc pentru a face parte din schemă.

Ce face Comisia pentru a rezolva problema?

Deficitele vizează practic toate rubricile din bugetul UE. Comisia ia toate măsurile posibile pentru a gestiona situația, inclusiv propunând transferul oricărui fonduri care nu vor fi folosite în altă parte. Comisia a elaborat o așa-numită „propunere de transfer global”, care este discutată acum în Parlament și în Consiliu. Cu toate acestea, în acest an, totalul fondurilor care pot fi transferate se ridică la mai puțin de 500 milioane EUR pentru toate domeniile, ceea ce nu este suficient. Din acest motiv, Comisia a solicitat autorității bugetare (Parlamentul European și statele membre) să își majoreze urgent plățile către bugetul pentru 2012.

Ce se va întâmpla în cazul în care statele membre nu reușesc să acopere deficitul?

Implementarea programului de învățare pe tot parcursul vieții va fi pusă în pericol în cazul în care statele membre și Parlamentul European nu se pun de acord cu privire la efectuarea de plăți suplimentare către buget. Se preconizează că primele domenii afectate vor fi proiectele de cooperare referitoare la școli, formarea adulților și formarea profesională, iar pe de altă parte nu va fi posibil să li se plătească studenților Erasmus și stagiariilor Leonardo da Vinci bursele la nivelul preconizat. Dacă se menține deficitul de finanțare, s-ar putea, de asemenea, ca în unele cazuri să fie afectate salariile personalului agențiilor naționale.

Situația se va îmbunătăți într-o primă fază în 2013, când va fi disponibilă finanțarea din noul buget anual. Comisia a propus plăți de 1,09 miliarde EUR pentru sprijinirea programului de învățare pe tot parcursul vieții în anul următor, din care aproximativ 490 milioane EUR vor fi alocate burselor Erasmus pentru schimburile de studenți și de personal. Dar, în cazul în care statele membre nu reușesc să acopere deficitul din 2012 (cel puțin 180 milioane EUR), bugetul pentru 2013 va fi parțial utilizat pentru a acoperi acest deficit și este probabil că va fi utilizat integral până la jumătatea anului 2013, astfel încât sunt de așteptat chiar probleme mai mari după această dată.

Ce parte din bugetul UE este alocată programului de învățare pe tot parcursul vieții?

Bugetul total al UE pentru perioada 2007-2013 a fost de 975 de miliarde EUR în prețuri curente. Programul de învățare pe tot parcursul vieții reprezintă 7 miliarde EUR, adică 0,71%. Actualul deficit pentru LLP este de aproximativ 180 milioane EUR.

Bugetul UE total propus pentru perioada 2014-2020 este 1 156 de miliarde EUR în prețuri curente. Bugetul propus pentru viitorul program „Erasmus pentru toți” este de 19 miliarde EUR, ceea ce reprezintă 1,64% din acest total.

Cât cheltuie UE pentru programul Erasmus și cum sunt distribuite fondurile?

În cadrul exercițiului bugetar actual (2007-2013), UE a alocat programului Erasmus 3,1 miliarde EUR. În 2012, suma alocată este 480 milioane EUR, iar pentru 2013 estimarea este de 490 milioane EUR (a se vedea tabelul de mai jos). Aceasta reprezintă aproximativ 0,35% din bugetul UE. În cursul anului universitar 2012-2013, numărul studenților Erasmus de la lansarea schemei în urmă cu 25 de ani va atinge 3 milioane.

UE alocă anual fonduri [agențiilor naționale din cele 33 de țări participante](#). Agențiile naționale sunt responsabile pentru organizarea cererilor de propuneri și pentru semnarea contractelor financiare cu universități, școli, colegii și alte instituții de învățământ în țara lor. Studenții candidează pentru burse Erasmus în cadrul universității de origine, această universitate fiind responsabilă de plata bursei convenite.

Bugetul Erasmus global pentru mobilitatea studenților și a personalului se alocă diferitelor țări pe baza următorilor factori:

- populația: numărul de studenți, absolvenți și profesori din învățământul superior (nivelurile 5-6 din [Clasificarea Internațională Standard a Educației](#), ISCED). Datele sunt furnizate de Eurostat.
- costul vieții, precum și distanța dintre capitale: utilizate ca factori de corecție aplicați factorului populație.
- indicatorul performanțelor din trecut: calculat pe baza numărului de studenți și de membri ai personalului plecați în străinătate în trecut (utilizându-se cele mai recente date disponibile).

Aproape 90% din bugetul Erasmus este investit în componentele de mobilitate a studenților și a personalului. Erasmus sprijină, de asemenea, proiecte și rețele de cooperare (aproximativ 4% din buget). Acestea sunt gestionate centralizat, de [Agentia Executivă pentru Educație, Audiovizual și Cultură \(EACEA\)](#) din Bruxelles. Restul de 6% din bugetul alocat programului Erasmus acoperă costurile de funcționare ale agențiilor (medie de 4,4%) și alte acțiuni, inclusiv studii, conferințe, cooperarea între universități și întreprinderi, secretariatul Procesului Bologna, precum și activitatea pregătitoare pentru noul sistem multidimensional de clasificare a universităților.

Tabelul de mai jos prezintă totalul fondurilor Erasmus cheltuite în fiecare an începând din 1988.

Fondurile descentralizate Erasmus alocate agențiilor naționale

Anul	Bugetul anual Erasmus dedicat mobilității studenților și personalului, în milioane EUR	Modificarea față de anul precedent
1988	13,00	
1989	26,84	106,46%
1990	32,88	22,50%
1991	43,86	33,39%
1992	62,88	43,37%
1993	67,88	7,95%
1994	72,78	7,22%
1995	73,46	0,93%
1996	74,30	1,14%
1997	70,00	-5,79%
1998	100,27	43,24%
1999	100,27	0,00%
2000	111,79	11,49%
2001	116,19	3,94%
2002	121,90	4,91%
2003	142,53	16,92%
2004	168,00	17,87%
2005	200,96	19,62%
2006	245,75	22,29%
2007	372,25	51,48%
2008	416,36	11,85%
2009	415,25	-0,27%
2010	435,03	4,76%
2011	469,64	7,96%
2012	480,22	2,25%
2013(*)	489,82	2,00%

(*)estimare

Cum se determină cuantumul bursei lunare oferite de UE?

Bursele Erasmus sunt menite să acopere o parte din cheltuielile suplimentare necesare pentru a trăi și a călători în străinătate. Studenții Erasmus nu plătesc taxe de școlarizare instituției-gazdă din străinătate.

În fiecare țară, agențiile naționale alocă fondurile aflate la dispoziția lor instituțiilor de învățământ superior. O agenție națională poate decide să acorde burse mai mari unui număr mai mic de studenți (cum este cazul, de pildă, în Bulgaria, Cipru și Turcia) sau burse mai mici unui număr mai mare de studenți (precum în Franța și Italia), dar trebuie să respecte plafonul pentru burse stabilit de Comisia Europeană pentru fiecare țară de destinație ([a se vedea Ghidul candidatului pentru Programul de învățare pe tot parcursul vieții](#)).

Agenția națională alocă fondurile instituțiilor solicitante pe baza unor factori precum sumele solicitate sau performanțele din trecut. Instituția poate decide ulterior cuantumul bursei lunare pe care o plătește studenților (și indemnizația săptămânală sau zilnică pentru personal) în cadrul unui interval stabilit de agenția națională; acest interval diferă de la o țară la alta.

Bursa lunară depinde de țara de destinație și de tipul de mobilitate. De exemplu, s-a înregistrat o tendință de a acorda burse mai mari pentru stagii decât pentru studiile în străinătate. Agențiile naționale pot mări bursa lunară pentru studenții proveniți din medii dezavantajate din punct de vedere socioeconomic.

Bursa Erasmus oferită de Uniunea Europeană poate fi completată din diferite alte surse de cofinanțare de la nivel național, regional și local.

În perioada 2010-2011, bursa medie lunară pentru mobilitatea studenților a variat de la 133 EUR pentru studenții spanioli la 653 EUR pentru studenții din Cipru. Bursa medie lunară calculată pentru toate țările a fost de 250 EUR.

Cum pot solicita studenții și membrii personalului burse Erasmus?

Programul Erasmus este deschis tuturor studenților înscriși la instituții de învățământ superior care au semnat Carta Universitară Erasmus în cele 33 de țări participante (cele 27 de state membre ale UE, Islanda, Liechtenstein, Norvegia, Turcia, Croația și Elveția). Majoritatea instituțiilor de învățământ superior din Europa – peste 4 000 – au semnat Carta Universitară Erasmus.

Primul pas pentru solicitarea unei burse Erasmus pentru o perioadă de studii sau un stagiu este contactarea biroului de relații internaționale al instituției de origine și completarea unui contract de studii Erasmus sau a unui contract de stagiu Erasmus înainte de începerea perioadei de mobilitate. Aceste contracte, care stabilesc programul pe care îl va urma studentul în perioada de studiu/de stagiu, trebuie aprobate și semnate de instituția de origine, de instituția sau întreprinderea-gazdă, precum și de student. Contractele simplifică și asigură recunoașterea academică deplină de către instituția de origine a muncii efectuate în mod satisfăcător în perioada bursei Erasmus.

Studiile Erasmus: cei care doresc să-și desfășoare o parte din perioada de studii în străinătate trebuie să fie cel puțin în al doilea an de studii la o instituție de învățământ superior.

Stagiile Erasmus: studenții pot efectua stagii prin Erasmus încă din primul an de studii universitare.

Perioadele petrecute în străinătate, atât pentru studii, cât și pentru stagii, pot dura între 3 și 12 luni fiecare sau pot avea o durată combinată totală de 24 de luni. Pentru studenții din învățământul profesional superior de scurtă durată, durata minimă a stagiilor este de două luni.

Erasmus pentru membrii personalului: personalul didactic trebuie să prezinte instituției sau întreprinderii de origine un program de predare aprobat de instituția-gazdă. Programul de formare al unui membru al personalului care solicită o bursă de formare Erasmus trebuie, în mod similar, să fie aprobat de către instituția de origine și de către instituția sau întreprinderea-gazdă.

Campionii Erasmus

În perioada 2010-2011, Spania a avut cel mai mare număr de studenți plecați la studii și la stagii în străinătate (36 183), urmată de Franța (31 747) și Germania (30 274).

Spania a fost, de asemenea, cea mai populară destinație Erasmus, cu 37 432 de studenți care au ales această destinație, urmată de Franța (27 722) și Germania (24 733). Regatul Unit a primit de două ori mai mulți studenți (24 474) decât a trimis în străinătate (12 833). De fapt, majoritatea țărilor au trimis la studii sau stagii mai mulți studenți decât au primit. Țara cu cel mai bun echilibru între numărul de studenți plecați și numărul de studenți sosiți a fost Slovenia, urmată de Spania și de Țările de Jos.

La schimburile de studenți din cadrul programelor de mobilitate au participat 3 040 de instituții de învățământ superior, ceea ce reprezintă o creștere de 6,6% în raport cu anul precedent.

O creștere de 7,2% pentru studiile Erasmus

În cursul anului universitar 2010-2011, din 231 408 studenți Erasmus, 190 495 au plecat în străinătate pentru studii, ceea ce reprezintă o creștere de 7,2% față de perioada 2009-2010. Numărul celor care au plecat în străinătate pentru studii a scăzut în 3 țări (Luxemburg, Ungaria și Polonia), în vreme ce alte 16 țări au înregistrat o creștere peste medie. În termeni relativi, cea mai mare creștere față de cifrele din 2009-2010 s-a înregistrat în Croația (96,6%), urmată de Liechtenstein (84,2%) și de Cipru (25,1%).

În medie, studenții au studiat în străinătate cu puțin peste 6,4 luni, iar bursa medie a fost de 232 EUR (față de 236 EUR în anul precedent).

Domeniile de studiu cele mai populare în rândul studenților Erasmus au fost științele sociale, cele economice și dreptul (34,7%), urmate de științele umane și arte (31,5%) și de inginerie, industria manufacturieră și construcții (12,6%).

O creștere de 15% a stagiilor prin Erasmus

Din 2007, Erasmus le oferă studenților posibilitatea de a dobândi experiență profesională prin stagii în întreprinderi sau alte organizații din străinătate. În 2010-2011, unul din șase studenți Erasmus - respectiv 40 913 din 231 408 - au ales această opțiune, ceea ce reprezintă o creștere de peste 15% în raport cu anul anterior. Durata medie a unui stagiului a fost de 4,3 luni, pentru care studenții au primit în medie o bursă lunară din partea UE de 366 EUR (în scădere față de 386 EUR în 2009-2010).

Ca și în anii precedenți, cei mai mulți participanți la stagiile Erasmus au provenit din Franța (5 958, o proporție de 14,6% din total), urmată de Germania (5 096, reprezentând 12,4%) și de Spania (4 756, reprezentând 11,6%). Cea mai populară destinație pentru stagii Erasmus a fost Regatul Unit, care a primit 6 970 de studenți (o proporție de 17%), urmată de Spania (6 852, reprezentând 16,7%) și de Germania (5 614, reprezentând 13,7%).

Pentru a sprijini stagiile în străinătate, o instituție de învățământ superior poate crea un consorțiu pentru stagii. Aceste consorții cuprind instituții de învățământ superior și alte tipuri de organizații, precum întreprinderi sau asociații. În 2010-2011, s-au creat 74 de consorții pentru stagii, în 13 țări. Peste 14 % din studenții care au beneficiat de stagii Erasmus și-au găsit stagiul prin intermediul acestor consorții.

Grupul cel mai numeros de studenți participanți la stagii Erasmus a provenit din domeniul științelor sociale, al științelor economice și al dreptului (26,6%), depășind domeniile de predilecție din anul universitar trecut, respectiv științele umane și artele (17,1% anul acesta), precum și agricultura și medicina veterinară (15,4%), domeniu reprezentat de un număr de studenți de opt ori mai mare decât în anul anterior.

Câți studenți din învățământul superior (nivel licență și masterat) există în țările participante la programul Erasmus? Câți dintre ei și-au efectuat studiile parțial sau total în străinătate în 2010-2011?

Dintr-o populație studențească de peste 22,5 milioane în cele 32 de țări participante în acea perioadă, circa 1% dintre studenți au beneficiat de burse de mobilitate studențească prin programul Erasmus în anul universitar 2010-2011¹.

Presupunând că durata medie a studiilor în instituțiile de învățământ superior este de 4-5 ani (licență și masterat), se poate estima că circa 4,5% din toți studenții europeni beneficiază la un moment dat de o bursă Erasmus pe durata studiilor lor universitare. Dintre aceștia, 67% beneficiază de bursă pe durata studiilor de licență, 28% la nivelul masteratului, 1% la nivel doctoral și 4% pe durata unor studii de scurtă durată. Circa 10% din numărul total al studenților și-au efectuat sau își efectuează studiile, parțial sau integral, în străinătate cu sprijinul Erasmus sau prin alte mijloace publice sau private.

La reuniunea de la București (România), din 26-27 aprilie 2012 ([IP/12/394](#)), miniștrii învățământului superior au adoptat Strategia de mobilitate Bologna, care prevede ca, până în 2020, 20% dintre absolvenții de învățământ superior să își fi petrecut o parte a studiilor în străinătate, în conformitate cu cadrul de referință european pentru mobilitatea învățământului superior, adoptat în noiembrie 2011.

Pentru informații suplimentare

Nou record pentru Erasmus: schimburile de studenți sunt în creștere cu 8,5% ([IP/12/454](#))

Mai multe informații despre [programul Erasmus](#) și [programul de învățare pe tot parcursul vieții](#)

Informații și cifre privind Erasmus ([broșura](#))

[Statistic](#) privind Erasmus

¹ În 2010, totalul populației studențești din statele UE-27 era de aproximativ 18,5 milioane de studenți.